

**Bengt Turner, Jim Kemeny
& Lennart J Lundqvist (red):**

**Between State and Market
– Housing in
the Post-Industrial Era**

I juni 1986 höll Byggeforskningsinstitutet i Gävle, SIB, ett internationellt byggeforskarseminarium. Arrangemanget var minst sagt välbesökt och ca 120 bidrag ventilerades. Bengt Turner, Jim Kemeny och Lennart J Lundqvist, alla då anställda vid SIB, har valt ut och publicerat 12 bidrag i boken *Between State and Market – Housing in the Post-Industrial Era* (Almqvist & Wiksell International, 1987).

Att välja så få bland så många blir inte meningsfullt om man vill åstadkomma representativitet men redaktörerna har lyckligtvis koncentrerat sig på tre huvudteman: Housing and Economic Research, Research on Housing Politics and Housing Policy och Housing and Social Research, kort sagt bostadsforskning sedd ur ekonomisk, politisk och social synvinkel. Temarubrikerna deklarerar bokens innehåll bättre än bokiteln. Det är knappast meningsfullt att kommentera varje enskilt bidrag – det har de tre redaktörerna gjort i var sitt förord – men några axplock ska presenteras för att belysa vilken diversifierad läsning boken erbjuder.

William T Clark, amerikansk geografiprofessor, konstaterar i mycket fri översättning att de statistiska modeller bostadsforskningen använder ibland utstrålar en förstummande elegans. De relevanta frågorna om *kvalitén* på t ex modellernas drivmedel – inputdata – och resultatens tillförlitlighet kommer i skymundan. Enligt Clark finns det mindre bländande men enklare och robustare modeller som bättre fullgör sina syften. En sådan lanseras av John M Quigley, amerikansk ekonomiprofessor, för att mäta betalningsviljan för "public goods" i bostadssammanhang. Detta sker med hjälp av prisinformation från marknaden och resultaten ersätter de implicita bedömningar som nu görs av planerarna.

Ulf Torgersen, norsk professor i statskunskap, borde för sitt inlägg belönas

med en samfällid instämmande nick från alla som fördjupat sig i bostadspolitiken. Eftersom man av sociala skäl sällan kan dra tillbaka befintliga bostadspolitiska förmåner kommer de ofta att åtnjutas av mottagare som inte längre är kvalificerade för dem. Därmed uppstår nya orättvisor vars gränser ofta sammanfaller med gränserna mellan olika upplåtelseformer. Bostadspolitiska åtgärder använda som medel i välfärdspolitiken skapar inte bara nya problem utan även intressegrupper starka nog att förhindra förändringar som skulle vara påkallade från välfärdspolitisk synpunkt.

Att en effektiv bostadspolitik inte är lätt att åstadkomma är ingen specifikt svensk erfarenhet. Marina Folin, italiensk professor i urban systemanalys, visar detta i sin genomgång av bostadspolitikens utveckling i några västeuropeiska länder.

Politikens senare banor diskuteras av två engelska sociologer, Michael Harloe och Maartje Martens, den senare med holländsk bakgrund. Deras alster är i likhet med de övriga välskrivet och intresseväckande men en ekonom tar sig ibland för pannan inför en del svepande formuleringar. Vad har t ex det flitigt använda uttrycket "capitalist housing provision" för innebörd i ett samhälle som det svenska? Byggandet är genomreglerat och ingenting i bostadsväg byggs utan statliga subventioner (men mycket skulle säkert byggas även utan subventionerna som har sin kvantitetsmässiga tyngdpunkt i redan överhettade storstadsregioner).

Ekonomen får dock sitt lystmäte i andra bidrag och antologin har sådan bredd att varje tänkbar specialist med minsta anknytning till bostäder och byggande kan hitta något av intresse samtidigt som generalisten kan läsa från pärm till pärm, några få sidor undantagna. En god antologi ska i likhet med ett bättre smörgåsbord tillfredsställa konsumenten utan att behöva avverkas från början till slut. *Between State and Market* fyller höga krav inte bara i detta avseende.

Pol mag ARNE KARYD
Nationalekonomiska institutionen
Göteborgs universitet